

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleci

(Orta ixtisas təhsili müəssisəsinin adı)

Kompyuterlərin arxitekturası

(Fənnin adı)

üzrə

(Fənn proqramı kim tərəfindən və nə vaxt təsdiq olunub)

Əzizbəyova Sevinc Musa qızı tərəfindən hazırlanmış

Sillabus

2016-cı il

1. Müəllim haqqında məlumat

Soyadı: Əzizbəyova

Adı: Sevinc

Atasının adı: Musa

Təhsili: Tam ali təhsil

Elmi dərəcəsi:

Elmi adı:

Vəzifəsi: Müəllimə

Əlaqə rekvizitləri: e-mail:sevinc.azizbeyova.76@gmail.com tel:(mob)050-484-92-65

Gün ərzində kollecdə olduğu vaxt: I,II günlər 08:30-18:50

2. Fənn barədə məlumat

Fənnin adı: Kompüterlərin arxitekturası

Fənnin kodu: İPF-B05

Kreditlərin sayı: 4

Fənn öyrənilən vaxt: 2016-2017-ci tədris ili, I semestr (p)

Prerekvizit fənlər: Informatika

3. Fənnin xarakteristikası

Fənnin təyinatı- Kompüter arxitekturası fənni BKK-nın “Şəbəkələr və sistemlər “ şöbəsinin II kurs tələbələri üçün nəzərdə tutulmuşdur. Fənnin tədrisi üçün cəmi 60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat məşğələ) vaxt ayrılmışdır.

Fənnin öyrənilməsində məqsəd və vəzifələr-Tədris proqramının məqsədi tələbələrə kompüterlərin arxitekturası, fərdi kompüterlərlə periferiya qurğuları arasında informasiya mübadiləsinin əsas üsullarını periferiya qurğularına qoşulma vasitələrini öyrətməkdir. Fərdi kompüterlər və periferiya qurğuları modelləri mütəmmadi olaraq zamanın tələbinə uyğun təkmilləşdirilir və inkisaf edir. Proqramın yazılmasında əsas məqsəd tələbələrə kompüterlərin arxitekturası və bəzi qurğular haqqında məlumat vermək və onlarla işləmək vərdişlərini öyrətməkdir.

Fənnin qısa məzmunu- Kompüterlərin arxitekturasında aşağıdakı mövzuların tədrisi nəzərdə tutulur:

- Rəqəmsal hesablama sistemlərinin və onların arxitektur xüsusiyyətlərinin qurulmasını
- sistemin əsas məntiqi bloklarının iş prinsiplərini (ana platası, prosessor, yaddaş, qida bloku və.s)
- hesablama platformalarının təsnifatını
- çoxprosessorlu və çoxnüvəli sistemlərdə hesablama proseslərini
- Keş yaddaşının prinsipləri

Fənnin tədrisi üsulları: Müəhazirələr, məşğələ dərsləri, ev tapşırıqları, məsləhət saatları, tələbələrin sərbəst işləri.

4.Fənnin öyrənilməsi nəticəsində tələbə tərəfindən əldə olunan kompetensiyalar

Bilik:	-Rəqəmsal hesablama sistemlərinin və onların arxitektura xüsusiyyətlərinin qurulmasını - sistemin əsas məntiqi bloklarının iş prinsiplərini (ana platası, prosessor, yaddaş, qida bloku və.s) - hesablama platformalarının təsnifatını - çoxprosessorlu və çoxnüvəli sistemlərdə hesablama proseslərini - Keş yaddaşının prinsipləri •
Bacarıq:	Konkret məsələlər üçün qurğuların optimal konfigurasiyasını və xarakteristikalarını təyin etməyi Fərdi kompüterlərin əsas qovşaqlarını xarici qurğuların qoşulma bağlayıcılarının idinifikasiya etməyi
Vərdis:	• Qurğulardan necə və harada istifadə qaydası öyrənilir.

5. Mövzu-təqvim planı

Həftələr	.Dərsin mövzusu	Saat	Tədrisin forması	Əyani və texniki vəsaitlər	Müstəqil iş üçün tapşırıq
I həftə	Kompyuterin texniki və proqram təminatı. İnformasiyanın təsviri üsulları.	2	müh		
	Kompyuterin texniki və proqram təminatı. İnformasiyanın təsviri üsulları	2	sem/məş		
II həftə	Say sistemləri. Kompyuterin məntiqi əsasları.	2	müh		
	Say sistemləri. Kompyuterin məntiqi əsasları.	2	sem/məş		

III həftə	Kompyuterin ümumi iş prinsipi. İlk yükləmə prosesi.	2	müh		
	Kompyuterin ümumi iş prinsipi. İlk yükləmə prosesi.	2	sem/məş		
IV həftə	Prosesor. Çoxnövəli prosessorlar. Keş-yaddaş.	2	müh		
	Prosesor. Çoxnövəli prosessorlar. Keş-yaddaş.	2	sem/məş		
V həftə	Sistem platası və onun formfaktorları. Sistem platasının komponentləri.	2	müh		
	Sistem platası və onun formfaktorları. Sistem platasının komponentləri.	2	sem/məş		
VI həftə	Noth/South Bridge, hub və digər arxitekturalar. Sistem platasının bağlayıcıları.	2	müh		
	Noth/South Bridge, hub və digər arxitekturalar. Sistem platasının bağlayıcıları.	2	sem/məş		
VII həftə	Şinlərin tipləri. Giriş-çıxış portları.	2	müh		
	Şinlərin tipləri. Giriş-çıxış portları.	2	sem/məş		
VIII həftə	BİOS. Sistem BİOS-u. Setup BİOS.	2	müh		
	BİOS. Sistem BİOS-u. Setup BİOS.	2	sem/məş		
IX həftə	Yaddaş qurğuları. Operativ yaddaş.	2	müh		
	Yaddaş qurğuları. Operativ yaddaş.	2	sem/məş		
X həftə	ATA, İDİ, SATA, və digər interfeyslər. WiFi texnologiyas;/	2	müh		
	ATA, İDİ, SATA, və digər interfeyslər. WiFi texnologiyas;/	2	sem/məş		
XI həftə	Videosistem	2	müh		
	Videosistem	2	sem/məş		

ə					
XII	Audiosistem	2	müh		
həftə	Audiosistem	2	sem/məş		
XIII	Gərginlik bloku. Power Good siqnalı.	2	müh		
həftə	Gərginlik bloku. Power Good siqnalı.	2	sem/məş		
XIV	Fərdi kompyuterlərin diaqnostikasi və diaqnoatik proqramlar.	2	müh		
həftə	Fərdi kompyuterlərin diaqnostikasi və diaqnoatik proqramlar.	2	sem/məş		
XV	Kompyuterlərin yığılması.	2	müh		
həftə	Kompyuterlərin yığılması.	2	sem/məş		

6. İstifadə olunan ədəbiyyat və tədris metodik vasitələr

Ədəbiyyat:

1. В.Э.Фигурнов «IBM PC для пользователя», 1998
2. Əlizadə M.N., Seyidzadə E.V., Babayev A.B. Kompüter və hesablama sistemlərinin arxitekturası
3. Скотт Мюллер «Модернизация и ремонт ПК», 2011
4. К.А.Немумова «ЭВМ и система», 1989
5. Б.М.Кагаи «ЭВМ и система», 1979
6. А.Д.Смирнов «Архитектура вычислительных систем», 1990

İnternet resursları:

-

7. Təhsilalma prosesinə nəzarət və tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi

7.1. Tələbələrinsərbəstləşlərinin (TSİ) təşkili

Fənn üzrə semestr ərzində tələbələrə 10 sərbəst iş tapşırığı verilir. Hər tapşırığın yerinə yetirilməsi 1 balla qiymətləndirilir. Sərbəst iş yazılı formada təhvil verilməlidir.

Fənn üzrə sərbəst işlərin mövzuları və təhvil verilmə tarixi:

Sayı	Mövzular	Son tarix
1.	1) Sistem proqramları 2) Xidməti proqramlar 3) İnformasiyanın kodlaşması 4) Kodlaşma üsulları	4-cü həftə
2.	1) Ədədlərin kodlaşması 2) Mətnlərin kodlaşması 3) Qrafiki informasiyanın kodlaşması 4) Səs tipli informasiyanın kodlaşması	5-ci həftə
3.	1) Core İ7 prosessoru 2) Core İ5 prosessoru 3) Core İ3 prosessoru 4) Core 2 DOAL prosessoru	6-cı həftə
4.	1) Atx formfaktorları 2) Itx formfaktorları 3) Mikro ATX formfaktorları 4) FİLEX formfaktorları	7-ci həftə
5.	1) Məntiqi mikrosxemin yığılı (hub) 2) Paralel Ata standartları və onların rejimləri 3) Sata standartları və rejimləri 4) Kuller	8-ci həftə
6.	1) Sistem blokunun tərkibi 2) Birinci mikroprosessor 3) EHM-in inkişaf tarixi 4) Tətbiqi proqramın növləri	9-cu həftə
7.	1) Flash ROM yaddaş 2) PENTIUM seriyalı prosessorlar 3) AMD prosessoru 4) Prosessorundaxili fiziki hissələri	10-cu həftə
8	1) BIOS-un yenilənməsi 2) İNTEL CELERON prosessorları 3) Prosessorların inkişaf tarixi 4) İki nüvəli PENTIUM D prosessorları	11-ci həftə
9.	1) P ROM yaddaş 2) İkili say sistemindən onluq say sisteminə keçidə aid misallar: Misal: 566 -ədədini, 1035- ədədini 3) Ədədlərin bir say sistemindən digərinə çevrilməsi 4) Mövqeli say sistemləri	12-ci həftə

10.	1) Birnövəlivi çoxnövəliprocessorlar arasında fərqlər 2) UEFI BIOS versiyası 3) SETUP BIOS-a daxil olma 4) BIOS-un program təminatı	13-cü həftə

7.2. Tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi

Fənn üzrə kreditin hesablanması :

50 bal- imtahana qədərki bal:

- 10 bal-dərslərə davamiyyətə görə; (fənn üzrə ayrılmış auditoriya saatlarının 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır)
- 10 bal-tələbənin sərbəst işinə görə;
- 30 bal-məşğələ dərslərinə görə.

Yekun qiymətləndirilmə

Tələbələrin biliyinin yekun nəzarət forması imtahandır (maksimum 50 bal) Tələbənin biliyi 100 ballı sistemlə fənn üzrə semestr ərzində toplanmış balın yekun miqdarına görə aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

51 baldan aşağı-	“qeyri - kafi”	-F
51-60 bal-	“qənaətbəxş”	-E
61-70 bal-	“kafi”	-D
71-80 bal-	“yaxşı”	-C
81-90 bal-	“çox yaxşı”	-B
91-100 bal-	“əla”	-A

Müsbət qiymət almış tələbə fənn üzrə müəyyən olunmuş 2 krediti qazanır. Qeyri-müvəffəq qiymət almış tələbə isə fənn üzrə kreditləri qazanmır və mövcud qaydalara görə fənni təkrar dinləməlidir.

8. Tələbələrin nizam-intizamına qoyulan tələblər

- pedaqoji işçilərin şərəf və ləyaqətinə hörmətlə yanaşmaq;
- kollecin nizamnaməsinə uyğun olaraq, ictimai asayiş və daxili intizam, davranış qaydalarının tələblərinə riayət etmək;
- auditoriyadaxili təlim məşğələlərində iştirak etmək, müvafiq tədris planlarında və kursların işçi proqramlarında nəzərdə tutulmuş bütün növ tapşırıqları müəyyən edilmiş dövrlərdə yerinə yetirmək;
- kollecin otaqlarına, tədris-laboratoriya avadanlığına, cihazlara, dərslər vəsaitlərinə, kitablarına və digər əmlakına qayğı və səliqə ilə yanaşmaq, onların korlanmasına, zədələnməsinə və itməsinə yol verməmək, təmizliyə və səliqəyə riayət etmək.